

В ІНСТИТУТІ ЛІТЕРАТУРИ

НАУКОВИЙ ВЕБІНАР «ЕДИЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ШЕВЧЕНКОВОЇ ТВОРЧОСТІ»

4 листопада 2021 р. у відділі шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України відбувся черговий науковий вебінар, цього разу на тему «Едиційні проблеми Шевченкової творчості». У доповіді «Незавершене повне зібрання творів Шевченка 1935—1937 років: концепція, історія появи та проскрибування» *Олександр Боронь* наголосив на тому, що упорядники першого академічного видання Шевченкової поезії у вкрай несприятливих умовах наростання репресій і фізичного винищення найкваліфікованіших науковців змогли охопити майже весь відомий на той час масив поетових автографів, першодруків, авторизованих списків тощо. Водночас відповідно до рівня тогочасного розвитку текстології їм не вдалося уникнути певного суб'єктивізму у виборі основного тексту, зокрема раних поезій, невиправданих контамінацій різних редакцій, довільних кон'єктур тощо. На науковому рівні видання негативно позначився також великою мірою тенденційний реальний коментар.

Євгенія Лебідь у виступі «Основні едиційні принципи перевидання Шевченкового щоденника: історія і перспективи» проаналізувала текст «Журналу» у складі повних зібрань творів Тараса Шевченка. На її думку, попри загалом високий едиційний рівень усіх академічних видань, у них трапляються суттєві відхилення від тексту рукопису, які необхідно обговорити й виправити в майбутньому. Дослідниця запропонувала низку змін для наступного академічного видання щоденника, зокрема послідовно ставити квадратні дужки при відновленні літер чи складів, пропущених в автографі, ретельно зберігати авторську конфігурацію тексту, своєрідне написання ряду слів тощо.

Галина Карпінчук у доповіді «Видання творів Тараса Шевченка за редакцією Ієремії Айзенштока і Миколи Плевака: особливості текстологічної підготовки та упорядкування» розглянула переклад українською мовою уривків щоденника, що з'явилися окремою книжкою із передмовою та за редакцією М. Плевака (1924); перше повне видання «Дневника» (1925) мовою оригіналу зі вступною статтею, за редакцією та з коментарями І. Айзенштока; збірки «Поезії. Кобзар» (1925, 1927), «Кобзар» (вид. 1–3; 1930—1932), над якими працювали обидва науковці. Доповідачка також звернула увагу на видання

поєми «Гайдамаки» (1918) із серії «Книгозбірня № 1» за редакцією М. Плевака й О. Синявського та повісті «Художник» (1928) у перекладі О. Кониського в опрацьованні І. Айзенштока. Історію підготовки, основні текстологічні принципи, особливості упорядкування видань висвітлено з урахуванням архівних матеріалів — листування і документів видавництва. У дискусії, крім доповідачів, узяли також участь *Роксана Харчук* та *Ірина Приліпко*.

Отримано 5 листопада 2021 р.

Роксана ХАРЧУК
м. Київ

Івакін Ю. О. Пародії, оповідання, памфлети, фейлетони: повна збірка / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України; упоряд. Є. М. Лебідь-Гребенюк.

Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 424 с.

Доктор філологічних наук, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка Юрій Олександрович Івакін (1917—1983), відомий передовсім завдяки низці шевченкознавчих монографій і колективних праць, зокрема «Шевченківському словнику» (1976—1977), за життя здобув визнання і як талановитий автор пародій, охопивши в цьому жанрі понад 200 письменників, перекладачів та науковців, що склало справжню енциклопедію літературного життя 1960—1970-х років. Писав Ю. Івакін також фейлетони та іронічні оповідання. У його прозовому доробку вирізняється сатиричний цикл «Сни на вченій раді», у якому дотепно висміюються будні літературознавців.

Завідувач відділу класичної української літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Микола Бондар зауважив: «Актуальною нині є розлога мова про Ю. Івакіна як майстра слова, самобутнього літератора, що працював у не надто поширеному жанрі літературної пародії, будучи одним із кращих у свій час його репрезентантів. Він обирав нестандартні теми для дотепних і гострих гуморесок. Список пародійних творів Ю. Івакіна підводить до думки про надзвичайно широку його обізнаність із тогочасною українською літературою у різних її жанрових вимірах, у частковостях і деталях, у манерах письма численної кількості авторів. Непересічне почуття художнього стилю, що, окрім наукових праць, озвалося й на цьому полі, дозволяло Ю. Івакіну створювати дотепні пародійні, забарвлені гумором та іронією, стильові відповідники не лише того чи того твору, а й нерідко цілого періоду творчості пародійованого письменника».

Нарешті всю відому літературну спадщину Юрія Івакіна тепер зібрано в одному виданні, яке пропонується поціновувачам інтелектуального гумору, тим, хто прагне краще пізнати українську літературу другої половини ХХ ст., дослідникам жанру пародії і просто всім шанувальникам дотепного слова.

Наші
презентації